

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kanon współczesnych literatur bałkańskich - ćwiczenia II		9.2.0604	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Slawistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Studia bałkańskie	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Jolanta Dziuba; dr Natalia Wyszogrodzka-Liberadzka; dr Anita Gostomska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Ćw. audytoryjne		II semestr:	
Sposób realizacji zajęć		Ćwiczenia:	
zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - udział w zajęciach;	
Liczba godzin		30 godzin - samodzielna lektura literatury przedmiotu;	
Ćw. audytoryjne: 30 godz.		15 godzin - przygotowanie pisemnej pracy semestralnej.	
		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- zaliczenie ustne	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student po semestrze 2. otrzymuje zaliczenie z ćwiczeń na podstawie: czynnego udziału w zajęciach: min. 50%	
		Zaliczenie przedmiotu odbywa się na podstawie zdanego egzaminu ustnego z zakresu wiedzy określonej przez "Treści programowe", obejmującej znajomość literatury obowiązkowej. Szczegółowe kryteria egzaminu ustala egzaminujący.	
		Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest wcześniejsze zaliczenie ćwiczeń.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Dyskusja na zajęciach	Praca zaliczeniowa	Egzamin
	Wiedza		
K_W03	+		+
K_W07	+		+
	Umiejętności		
K_U07	+		+
K_U08	+		+
	Kompetencje społeczne		
K_K03	+		+
K_K05	+		

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Warunkiem zaliczenia przedmiotu w semestrze drugim jest uczestnictwo w ćwiczeniach oraz uzyskanie zaliczenia na podstawie czynnego uczestnictwa (przygotowywanie analizy obowiązkowych tekstów literackich). Warunkiem finalnego zaliczenia przedmiotu jest zdany egzamin po semestrze drugim.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie wykładu i ćwiczeń w semestrze drugim.

B. Wymagania wstępne

Zaliczenie semestru pierwszego (wykładu i ćwiczeń).

Cele kształcenia

W semestrze II ćwiczenia obejmują analizę twórczości postmodernistycznej wybranych autorów regionu Bałkanów (przełom XX i XXI wieku).

Treści programowe

Problematyka ćwiczeń w sem. II: Postmodernizm w literaturach południowosłowiańskich. Świadomość postmodernistyczna. Postmodernistyczny socjokod. Strategie kulturowo-literackie postmodernizmu: bałkański "nurt aleksandryjski", literacka postfantastyka, fantastyka typu borgesowskiego, literackie imaginaria. Nowa mitologia - literatura natywistyczna, mit "środkowoeuropejski", bałkańskość (Dalmacja, wyspy Adriatyku, Bośnia, "słowiańskie Południe", bałkańskie "Śródziemnomorze"). Literacka imagologia: południowosłowiańskie narracje geopoetyckie, bałkańskie "małe ojczyzny" (piekła i arkadie). Nowy regionalizm i literatura podróży. Literatura jako dyskurs innościowy. Literacka kartografia (bałkańska nowa (po)graniczność) i topografia (bałkańskie "mapy światów"). Kulinarna kartografia Bałkanów. Stare i nowe bałkańskie tożsamości: postjugosłowiańskie tymczasowe tożsamości (jugonostalgia, bałkańskość), bałkańskie tożsamości postideologiczne. Kreowanie miejsc w literaturach bałkańskich: literackie utopie, antyutopie, dystopie komunizmu i postkomunizmu, kolonializmu i postkolonializmu. Postjugosłowiańska dramaturgia postpolityczna (serbska, chorwacka, macedońska).

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

Ćwiczenia zostały zaprojektowane jako analiza tekstów wybranych pod kątem zagadnień wykładu, dlatego też podczas zajęć studenta obowiązuje znajomość tekstów źródłowych i opracowań wskazanych w segmencie literatury studiowanej samodzielnie.

Semestr II (wybrane pozycje wskazane przez prowadzącego): M. Kapor, Zoe, Warszawa 1989; B. Pečić, Wścieklizna, Warszawa 1995; A. Popow, Droga do Syrakuz: opowiadanie niesamowite, Kraków 2006; S. Minkow, Siłą nieczysta: opowiadania i felietony, Kraków 2005; A. Marczewski, Rzymski ślad: zapiski tłumacza, Warszawa 2009; B. Ćosić, Podróż na Alaskę, Wołowiec 2008; B. Ćosić, Konsul w Warszawie, Sejny 2012; D. Kis, Ogród, popiół, Warszawa 1967; D. Kis, Encyklopedia umarłych, Warszawa 1995; D. Kis, Grobowiec dla Borysa Dawidowicza, ; M. Pavić, Słownik chazarski, Warszawa 2004; M. Pavić, Drugie ciało, Warszawa 2007; I. Colović, Opowieści o muzyce świata w internecie, Sejny 2012; M. Jergović, Ruta Tannenbaum, Sejny 2008; M. Jergović, Długi pocałunek Gity Danon, Wrocław 2016; N. Radojčić-Kane, Powrót do domu, Warszawa 2007; O. Vorpsi, Kraj, gdzie nigdy się nie umiera, Wołowiec 2008; O. Vorpsi, Ręka, której nie kaszasz, Wołowiec 2009; F. Sehić, Książka o Unie, Wrocław 2016; D. Dukovski, Beczka prochu, "Dialog" 1996, nr 2; G. Kuić, Zapach deszczu na Bałkanach, Sejny 2012; M. Prodanović, Oko wędrowca: notatki z podróży, Sejny 2008; J. Vujinović, Panika w InterCity, Łódź 1997; A. Blandiana, Moja ojczyzna A4, Gdańsk 2015; Z. Karabaszliw, 18% szarości, Wrocław 2016; G. Smilevski, Rozmowa ze Spinozą: powieść-pajęczyna, Warszawa 2005; P. Matvejević, Brewiarz śródziemnomorski, Sejny 2003; P. Matvejević, Itaka i dalej, Sejny 2009; P. Matvejević, Inna Wenecja, Sejny 2005; B. Sonmez, Stambuł, Stambuł, Wrocław 2017; P. Segedin, Dzieci boże, Warszawa 1982; M. Krleza, Na krawędzi rozumu, Warszawa 1980; R. Marinković, Cyklop, Warszawa 1981; S. Selenić, Ci dwaj mężczyźni, Warszawa 1988; N. Lukacević, Słodko i zaszczytnie ..., Wrocław 2016; M. Cartarescu, Nostalgia, Wrocław 2016; D. Ugresić, Amerykański fikcjonarz, Warszawa 2001; D. Ugresić, Muzeum bezwarunkowej kapitulacji, Izabelin 2002; D. Ugresić, Kultura kłamstwa. Eseje antypolityczne, Warszawa 2001; D. Ugresić, Nikogo nie ma w domu, Wołowiec 2008; Żeglarze pamięci: antologia współczesnej literatury macedońskiej, (red.) V. Mojsova-Cepicevska, L. Miodyński, B. Zieliński, Poznań 2009; Serbska ruletka. Dramat serbski po 1995. Wybór tekstów, t 1-

2, (red.) A. Cielesta, L. Małczak, D. Zwierchowska, Katowice 2011; Postpolityczność: antologia nowego dramatu serbskiego, Kraków 2011. Seria "Dramat współczesny", t. 33; Kroatywni. Dramat chorwacki po 1990. Wybór tekstów, t. 1-2, (red.) K. Majdzik, L. Małczak, A. Ruttar, Katowice 2012.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:

Duda M., (2013), Polskie Bałkany. Proza postjugosłowiańska w kontekście feministycznym, genderowym i postkolonialnym. Recepcja polska, Kraków; Giergiel S., (2012), Ocalić pamięć: praktyki pamięci i zapomnienia we współczesnej prozie postjugosłowiańskiej, Opole; Kraj kilimem przykryty: współczesna literatura Bośni i Hercegowiny, (2004), (red.) B. Zieliński, Toruń; Jawoszek A., (2014), Boszniacy: literackie narracje tożsamościowe po 1992, Poznań; Jezernik B., (2008), Dzika Europa. Bałkany w oczach zachodnioeuropejskich podróżników, Kraków; Jezernik B., (2013), Naga Wyspa. Gułag Tity, Wołowiec; Koch M., My i oni, swój i obcy. Bałkany XX wieku z perspektywy kolonialnej i postkolonialnej (wersja pdf); Koch M., (2007), kiedy dojrzejemy jako kultura. Twórczość pisarek serbskich na początku XX wieku (kanon-genre-gender), Wrocław; Kornhauser J., (2001), Świadomość regionalna i mit odrębności (o stereotypach w literaturze serbskiej i chorwackiej), Kraków; Miasto w kulturze chorwackiej. Urbano u hrvatskoj kulturi, (2008), (red.) M. Falski, M. Mosur-Kryska, Warszawa; Posttotalitarny syndrom pokoleniowy w literaturach słowiańskich Europy Środkowej i Południowo-Wschodniej końca XX-początku XXI wieku w świetle studiów postkolonialnych, (2016), (red.) A. Matusiak, Poznań-Wrocław; Problemy tożsamości kulturowej w krajach słowiańskich (jej znaki i symbole), (2005), (red.) J. Goszczyńska, Warszawa; Przemiany w świadomości i kulturze duchowej narodów Jugosławii po 1991 roku, (1999), (red.) J. Kornhauser, Kraków; Słowiańskie diaspory: studia o literaturze emigracyjnej, (2009), (red.) C. Juda, Kraków; Todorowa M., Bałkany wyobrażone, Wołowiec 2007; Topografia tożsamości. T. I. (2012), (red.) B. Zieliński, Poznań; Utopia w językach, literaturach i kulturach Słowian, (1997), t. 2. Z przemian świadomości utopijnej w procesie historycznoliterackim, (red.) B. Czapił-Lityńska, Katowice; Widzieć Chorwację: panorama literatury i kultury chorwackiej 1990-2005, (2005), (red.) K. Pieniążek-Marković, G. Rem, B. Zieliński, Poznań.

B. Literatura uzupełniająca:

Bobrownicka M., (2006), Patologie tożsamości narodowej w postkomunistycznych krajach słowiańskich. Uwagi o genezie i transformacjach kategorii tożsamości, Kraków; Čolović I., (2001) Polityka symboli, Eseje o antropologii politycznej, Kraków; Čolović I., (2007), Bałkany - terror kultury, Wołowiec; Cywilizacja - przestrzeń - tekst: słowiańska topografia kulturowa w języku i literaturze, (2005), (red.) L. Miodyński, Katowice; Dąbrowska-Partyka M., (2003), Świadectwa i mistyfikacje. Przed i po Jugosławii, Kraków; Dyras M., (2000); W poszukiwaniu prawdy. "Nowa serbska proza na przełomie" lat 60. i 70., Kraków; Dziuba J., Chorwacka psychodrama. Dramaturgia pokolenia "Prologu" 1968-1995, Gdańsk 2000; Elsie R., (2005), Zarys historii literatury albańskiej, z. 4. Współczesna literatura albańska, przeł. I. Sawicka, Toruń; Falski M., (2008), Porządkowanie przestrzeni narodowej - przypadek chorwacki, Warszawa; Giergiel S., (2008), Obcość jako los. O prozie Borislava Pekicia, Opole; Gołembski F., (2001), Stosunki kulturalne na Bałkanach, Warszawa; Gołembski F., (1982), Bałkany. Determinanty stabilności, Warszawa; Janaszek-Ivanickova, (1996), Od modernizmu do postmodernizmu, Katowice; Kornhauser J., (1994), Literatury zachodnio- i południowosłowiańskie XX wieku w ujęciu porównawczym, Kraków; Kultury słowiańskie między postkomunizmem a postmodernizmem, (2009), (red.) M. Dąbrowska-Partyka, Kraków; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, (2005), T. I. Transformacja, (red.) H. Janaszek-Ivanickova, Warszawa; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, (2005), T. II. Feminizm, (red.) E. Kraskowska, Warszawa; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, (2005), T. III. Podmiotowość, (red.) B. Czapił-Lityńska, Warszawa; Literatury słowiańskie po roku 1989. Nowe zjawiska, tendencje, perspektywy, T. IV. Mniejszości, (red.) M. Dąbrowski, Warszawa; Miodyński L., (1999), Powroty znaczeń: aktualizacje tradycji kulturowych w literaturze macedońskiej po 1945 roku, Katowice; Miodyński L., (2011), Symbole miejsca w kulturze i literaturze macedońskiej, Katowice; Narodowy i ponadnarodowy model kultury. Europa Środkowa i Półwysep Bałkański, (2002), (red.) B. Zieliński, Poznań; Nowe spojrzenie na kulturę bułgarską, (2008) (red.) D. Ivanowa, Poznań; Otręba M., (2013), Albania. Bałkański dziki Zachód, Warszawa; Płaskowicka-Rymkiewicz S., (1971), Historia literatury tureckiej: zarys, Wrocław; Przestrzenne kody tekstów i narracyjne kody przestrzeni, (2013), (red.) B. Zieliński, Poznań; Sobieska A., (2015), Dzieci Hagar: literackie wizerunki Romów/Cyganów. Studia imagologiczne, Warszawa; Tradycje pogranicza i przestrzenie tradycji. Od komunizmu do postmodernizmu i postkolonializmu, (2008), (red.) B. Zieliński, Poznań; Wokół Macedonii: siła kultury - kultura siły, (2002), (red.) B. Zieliński, Poznań; W poszukiwaniu nowego kanonu. Reinterpretacje tradycji kulturalnej w krajach postjugosłowiańskich po 1995 roku, (2005), (red.) M. Dąbrowska-Partyka, Kraków; Vittit M., (2015), Historia literatury nowogreckiej, Warszawa; Znane i nieznanie przestrzenie w języku i kulturze Bułgarii, (2006), (red.) M. Walczak-Mikołajczakowa, Poznań.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W03; K_W07; K_W10 K_U07; K_U08 K_K03; K_K05	Student: zna i rozumie metody analizy oraz interpretacji literaturoznawczej (K_W03); zna w zaawansowanym stopniu literatury Półwyspu Bałkańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem obszaru byłej Jugosławii) oraz powiązania między nimi (K_W07); ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach wiedzy o kulturze, w tym przede wszystkim o kulturze krajów Półwyspu Bałkańskiego (K_W10)
	Umiejętności Student: posiada umiejętność przygotowania prac pisemnych w języku polskim lub językach obcych w ramach dyscyplin na kierunku Studia Bałkańskie, w oparciu o różne pojęcia teoretyczne i bogate źródła (K_U07) posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych, w języku polskim lub w języku obcym, właściwym dla kierunku Studia Bałkańskie, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych a także

różnych źródeł (K_U08)

Kompetencje społeczne (postawy)

Student:

samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze w zakresie kultury Bałkanów (K_K03)

jest gotów do wypełniania roli zawodowej pracownika firm funkcjonujących na europejskim rynku pracy bądź firm polskich współpracujących z krajami bałkańskimi, w tym zakresie promocji literatury i kultury (K_K05)

Kontakt

jolanta.dziuba@ug.edu.pl